מבל וחודין מעורבין זה בזה. פי׳ בקונטרס אין לך כל חטה וחטה

ממנו על טבל גמור ולא מטבל גמור עליו מפני שמפריש מן החיוב

על הפטור ומן הפטור על החיוב אבל כי מפריש מיניה וביה מעשר מן

שחין חליה טבל וחליה חולין ולריך לעשר מיניה וביה ולח

לו. ב"ב קלו:, ג) [שם ושבת קלה: יבמות לו: ב"ק פח: ל.

ב"ב ג. ערכין כו:], ד) ב"ב פא:, ה) [ע" פי הרשב"ם בצ"ב], ו) [דברים כו],

קנח א מיי' פ"ח מהלי תרומות הלכה כ יע"ש בכ"מ וטוש"ע יו"ד סי שלא סעי יאו: סנו ספי ינון. קנמ ב ג ד ה מיי׳ פי מהלי ביכורים הלי

סמג עשין קלט קמ: קם ו מיי שם הלי ח:

תורה אור השלם

ו. וְשָּׁמֵחְתְּ בְּכָל הַטוֹב אֲשֶׁר. נְתַן לְךְ יִיְ אֱלֹהֶיךְ וּלִבֵּיתֵרְ ַנְיְּחֶלְּיִי אֱלֹהָיף וּלְבֵיתֶף וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר דברים כו יא אתה בְּקְרֶבֶּךְ: בַּ וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית בְּל בְּרִי הָאֲדְמָה אֲשֶׁר תְּבִיא מַאַרְצָּךְ אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךְ נַתַן בַּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ לֶךְּ וְשַׁמְתָּ בַּשָּׁנָא וְהָלַכְתָּ אֶל הַאָּר יִבְּחַר יִיְיָ הַמָּקוֹם בָּשֶׁי :ְּדְיַיּ אֱלֹהֶיףְ לְשַׁבֵּן שְׁמוֹ שָׁם: דברים כו ב

פסקי רי"ד בן כ' ותברר לנו שאינה אילונית בוודאי אלא א"כ הגיעה לכ' שנה ונולדו בה סימני אילונית ולא הביאה שתי שערות ואפילו אם תביאם לאחר מיכן כיון שנולדו בה סימני אילונית שנולדו בה סימני אילונית ועברו כ' שנה אינן כלום ואם הגיעה לכ' שנה ולא הביאה שתי שערות ולא נולדו כה סימני אילונית היא בספק עד ל"ו שנה שהיא רוב שנותיה אם תביא שתי שערות הרי בה סימני אילונית או תשהה עד רוב שנותיה ולא תביא נמורה ומתני' בפ"ק ביבמות י. (כ:) דתנז וצרתה מותרת כגון (כ:) דונן דצו זווי מוזו זו כגון שנמצאת אילונית גמורה שהיא בת כ' ולא הביאה שתי שערות ונולדו בה סימני שנה ולא הביאה שתי שערות זו היא אילונית גמורה שקדושיה קדושי טעות י וצרתה מותרת ומתני׳ דהכא בספק אילונית כגון שהיא בת כ' ולא הביא' שתי שערות ועדיין לא נולדו בה סימני . אילונית ובעלה חושש שמא אילונית ובעלה הושש שמא תהיה אילונית ומוציאה בגט מפני שעדיין לא הוחזקה אילונית גמורה או בסימנין או ברוב שנים שיהו קידושיה קידושי טעות לצאת בלי גט ר׳ יהודה אומר לא יחזיר פי׳ שמא תנשא לאחר ותלד ויאמר אילו הייתי יודע שכן אפילו נותנים לי ק׳ מנה לא . הייתי מגרשך לפיכך אומרים לו קודם גירושין הוי יודע שהמוציא את אשתו משום אילונית לעולם הוא אסור להחזירה ואע"פ שמתברר שאינה אילוויח כדי שלא שאינה אילונית כדי שלא יוכל לקלקלה וחכ״א יחזיר דלא חיישי לקלקולא דלא חיישי׳ לקלקולא וכשמגרשה אינו נותן לה כתובה מפני שהיא ספק אילונית והמע״ה הילכך אם נישאת לאחר והיו לה בנים הראשון מפני שכבר נתברר שאינה אילונית א״ר יהודה אומר לה שתיקותיך יפה מדיבוריך שלא יקלקלך שאע״פ שהודענו לו שאף אם לא תמצא אילונית לא יחזיר לומר מפני הספק . נרשתיה ולא חשתי בחזירתה

החיוב שבו על החיוב שבו ומו הפנוור שבו על הפטור שבו ואפילו חלקו בספקן הן עומדים דאין ברירה א וקשה דאמר לקמן דאי קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי והאחים שחלקו לקוחות הן ב לא משכחת דמייתי בכורים אלא חד בר חדג הא אפילו למ"ד אין ברירה ד יש לו בודאי חלק בו דמחייב בבכורים והמותר שהוא חולין מלי מקדיש ליה כדאמרינן בפרק הספינה (ב"ב דף פא:) ודוחק לומר דלא משכחת דמייתי בכורים כהלכתן שלא ילטרך להקדיש קאמר דלישנא משמע דלא מייתי כלל קאמר ה ועוד בפ' יש בכור (בכורות דף מח:) גבי חמש סלעים ולח חלי חמש החמר דכו״ע אית להו דרב אסי דאמר האחין שחלקו מחצה יורשין ומחלה לקוחות חמשמע אבל אי לקוחות הן פטורין אפי׳ למ״ד חמש ואפילו חלי חמש דאפי׳ חלי חמש ליכא ש לכך נראה דאין מקנה לטבל זה דכיון דאין ברירה שמא הגיע לו כל חלקו של עובד כוכבים או חליו ולא ידעי' כמה ואי מעשר מיניה וביה שמא מעשר מחלקו והשאר חלקו של עובד כוכבים או איפכא או מקלתו ומיהו יכול לתקנן שיפריש עליו ממקום אחר' ויפריש גם עליו ממקום אחר ואחרון אחרון מקולקל עד שלא ישאר כי אם מעט וכל המעשרות והתרומות יתנם לכהן וללוי: ולביתך מלמד שאדם מביא בכורי אשתו. וא"מ יא והא מן התורה אין לבעל פירות בנכסי אשתו אלא תקנתא דרבון בעלמא היא א"כ ע"כ גזירת הכתוב הוא ויש לומר דרך נשים שנותנות פירות לבעליהן ^{יב} וכי האי גוונא איירי קרא וכענין זה אמרינן בריש קידושין (דף ד.) אי כתב רחמנא

וא"ת מאי קושיא דרבי יוחנן דאמר כתנא דלביתך דמה נפשך פליג וי"ל דאיכא לאוקמה במתה כי הך וא"ת ולישני דהך דמתה בשלא זכתה האשה פירות נכסיה לבעל וי"ל דברייתא קתני אף בתר דתקון רבנן פירות לבעל ועוד ב דהוה ליה כקונה פירות בשוק ואח"כ קנה שדה דאינו קורא כדאמרי׳ א] במסכת בכורים (פ״ה) אבל לריש לקיש שהיו לו פירות תחילה אתי שפיר דבמתה מביא וקורא כיון דמעיקרא שטיי כי פירות מהיט מתי שפיר בנתנה מפליח. פי׳ רבינו שמואל אגיד בה לפירות ™: בצרן ושיגרן ביד שליח. פי׳ רבינו שמואל בהספינה (כ״ב פא) בלרן הבעל ושגרן ביד שליח דאם בלרן שליח והביאן השליח בירושלים שליח ודאי אין יכול לקרות כדתנן במסכת בכורים (פ"א מ"ה) אבל הבעלים קורין דיכולין לומר הנה

מעשה ידיה לאביה דקא מיתונא מיניה ואע"ג דמדאורייתא אינו חייב במזונות ואזרו למעמייהו דאיתמר המוכר שדהו בתו אלא דאורחא דמילתא הוא שהוא זן אותה: מתה אין לא מתה לא.

מטבל וחולין מעורבין זה בזה דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר של עובד כוכבים פטור ושל ישראל חייב עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר יש ברירה ומר סבר אין ברירה אבל דכולי עלמא יש קנין לעובד כוכבים בא"י להפקיע מיד מעשר הכא נמי בסוריא וקסבר סכיבוש יחיד לא שמיה כיבוש אמר רב יּ חייא בר אבין ת"ש המוכר שדהו לעובד כוכבים לוקח ומביא ביכורים מפני תיקון העולם מפני תיקון העולם אין מדאורייתא לא אמר רב אשי שתי תקנות הוו מעיקרא הוו מייתי מדאורייתא כיון דחזו דקא מקרי ומזבני דסברי בקדושתייהו קיימן תקינו להו דלא ליתו כיון דחזו דמאן דלא סגי ליה מזבן וקא משתקען ביד עובדי כוכבים הדר תקינו להו דליתו איתמר יהמוכר שדהו לפירות ר' יוחגן אמר מביא וקורא ריש לקיש אמר ימביא ואינו קורא רבי יוחנן אמר מביא וקורא יקנין פירות כקנין הגוף דמי ר"ל אמר מביא ואינו קורא יקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי איתיביה ר׳ יוחגן לר"ל יולביתך ימלמד שאדם מביא ביכורי אשתו וקורא א"ל שאני התם דכתיב ולביתך ואיכא דאמרי איתיביה ר"ש בן לקיש לר' יוחנן ולביתך מלמד שאדם מביא ביכורי אשתו וקורא התם הוא דכתיב ולביתד אבל בעלמא לא אמר ליה מעמא דידי נמי מהכא קאמינא איתיביה "היה בא בדרך וביכורי אשתו בידו ושמע שמתה אשתו מביא וקורא מתה אין לא מתה לא ה"ה ראע"ג דלא מתה ומתה אצמריכא ליה סד"א ליגזור משום דרבי יוםי בר חנינא ידאמר ר' יוםי בר חנינא יבצרן ושגרן ביד שליח ומת שליח בדרך מביא ואינו קורא שנאמר יולקחת סוהבאת עד שתהא לקיחה והבאה באחד קמ"ל

ויכול לומר מראשית פרי האדמה בזמן אשר נתתה לים: ולביתך. גבי ביכורים כתיב ושמחת בכל הטוב וגו': ביכורי אשתו. שגדלו בקרקע מלוג שהכניסה לו אשתו לפירות: שאני החם דכחיב ולביחך. ומדאילטריך לרבויי ש"מ קנין פירות לאו כקנין הגוף: מהכא. דכי היכי דאשמועינן דהכא כקנין הגוף דמי הוא הדין בעלמא: ושמע שמחה אשחו. וירשה הוא וקנה גוף הקרקע: ליגזור משום דרבי יוםי בר חנינא. דאמר בעינן לקיחה והבאה באחד וה"נ לבעי לקיחה והבאה באחד קמ"ל: ומת שליח בדרך. וחזר והביאן הוא בעלמו: מביא ואינו קורא. וא"א לומר שהביאו שליח אחר דאפי׳ לא מת שליח ראשון אינו קורא דתנן" האשה וטומטום ואנדרוגינוס והשליח מביאין ולא קוראין שאין יכולין לומר אשר נחתה לי:

טבל וחולין מעורבין. אין לך כל חטה וחטה שאין חליה טבל וחליה

חולין שחלק העובד כוכבים פטור ואף לאחר שחלקו התבואה הלוקח

מן העובד כוכבים לריך לעשר וישראל לריך לעשר את שלו מיניה וביה ולא ממנו על טבל גמור ולא מטבל גמור עליו מפני שמפריש מן

קנין

הפטור על החיוב ומן החיוב על הפטור

אבל כי מעשר מיניה וביה מעשר שלם

נמצא מעשר מן החיוב שבו על החיוב

שבו ומן הפטור שבו על הפטור שבו:

של ישראל חייב. לאחר שחלקו הוי של

ישראל טבל גמור ומעשר ממנו על

אחר ומאחר עליו דיש ברירה ושל

עובד כוכבים פטור לגמרי ולת"ק אין

ברירה ואפילו חלקו בספיקא הן עומדין: **מדאורייסא לא.** ואי אין

מקדושתה הויא לה לענין קדושתה

ברשות ישראל כאילו משכנה וכיון

דביכורים מצוה דרמיא עליה היא ולא

טבלי לאסור פירות באכילה מיחייב

ליקח ולהביא. ולא דמי למעשר דאפילו

למאן דאמר אין קנין לא מיחייב לעשר

על חלקו של עובד כוכבים דמעשר

טביל ואסר ליה באכילה ולאו מצוה

דרמיא עליה היא אלא אם כן אוכלן

או מוכרן דקא משתרשי ליה אבל

ביכורים מלוה דרמיא עליה היא:

שתי תקנות הוו. כלומר לעולם

מדאורייתא מיחייב והא דקתני מפני

תיקון העולם משום דמעיקרא משום

סייג תקנו שלא ליקח ולהביא כדמפרש

ואזיל לפיכך הולרכו לחזור ולתקן

ולהעמידה כדין תורה: וסברי

בקדושחייהו קיימין. אין אנו נענשין

בדבר: משחקען ביד עובדי לולבים.

שלא היה חוזר ופודה אותה: תקינו

דלייתו. כדי שיטרח ויפדנו: המוכר

שדהו לפירות. שיאכל הלוקח פירות

עד עשר שנים ותחזור הקרקע לבעליה

ובזמן שאין היובל נוהג קאמר דהיינו

משגלו שבט ראובן ושבט גד שגלו

תחילה מעבר הירדן ע"י סנחריב עד

חרבות ירושלים דאי בזמן שיובל נוהג

סתם מכירה לפירות היא שהרי סופה

לחזור ביובל: כקנין הגוף דמי.

לעובד כוכבים להפקיעה

הבאתי דשלוחו של אדם כמותו וקשה לרצינו תם למאי דחשיב לבצירה לקיחה למה ליה למימר ומת שליח הוה ליה למתני בצרן הוא ושגרן ביד השליח או שבצרן שליח והביאן הוא וי"ל דאשמועינן רבותא דאע"ג דמת שליח וגמרו הבעלים הבאה דאיכא לקיחה ומקצת הבאה בבעלים אפי׳ הכי אינו קורא דבעינן לקיחה וכל הבאה באחד ואי גרסינן או מת אתי נמי שפיר וזו אף זו קתני ור״ת מפרש דבצירה לאו היינו לקיחה ובלרן אורחא דמילתא נקט שבעלים בולרים כדי לעשות בעין יפה לפי שאין שיעור לבכורים ולקיחה היינו לקיחה מתוך הבית וחדא קתני בלרן ושגרן ביד השליח ומת שליח בדרך דאז הוא רגילות שמביאן אחר ולא הוי לקיחה והבאה באחד: מביא ואינו קורא. וא"ת ונימא ירקבו כדאמרינן בפרק בתרא דמכות (דף ימ:) הפריש בכורים קודם החג ועבר עליהן החג ירקבו משום דנראו לקריאה ונדחו וכל שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו והכא נמי כשבלרן נראו לקריאה וכששיגרן נדחו ויש לומר 🏿 דאמר בירושלמי דמסכת בכורים (פ״א ה״ה) רבי אסי אמר ריש לקיש בשם רבי אושעיא כשליקטן לשלחן ביד אחר אבל אם לקטן להביאן הוא לא ישלחם ביד אחר שכל הבכורים שנראו לקריאה אין ניתרין אלא בקריאה ואמרינן התם מתניתין פליגא הפריש בכורים ומכר שדהו מביא ואינו קורא קיימנוה כשנתן דעתו למכור משעה ראשונה ולפי זה אם הפריש בכורים קודם החג על מנת להביאן אחר החג לא ירקבו אלא אחר החג מביא ואינו קורא:

שתלד ואתחייב בכתובת' שאילולי כן לא הייתי מגרשה ונמצא גט בטל ובניה ממזרים. עיין בערך ל"ד בספר המכריע: ומקשה למימרא (מאי) דר' יהודה חייש לקלקולא ורבנן לא חיישי לקלקולא והא איפכא שמענא להו דתנן המוציא את אשתו משום ש"ר לא יחזיר משום נדר לא יחזיר ר' יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר אלמא דר' יהודה לא חייש משום גור לא יחודר רי יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר אלמא דרי יהודה לא חייש לקלקולא ורבנן חיישי לקלקולא ואסיק רבא דרי יהודה חייש לקלקולא והתם בנדר אם לא הודר ברבים 6) הוא דאמרינן שאם הוא צדיך וקלות תכם להתירו ואין תבעל יכול להפר ס"ל כרי אלעור דאמר אין אדם רוצה שתתבוזה אשתו בב"ד והלכך לא מצי מקלקל לה ובאינו צדיך שהבעל יכול להפר ס"ל כר' מאיר דאמר יחזיר דכיון דהוא יכול להפר למה לא הפר ולא מהימן לומר לא ידעתי שהייתי יכול להפר: מאן חכמים דאמרי יחזיר ד' מאיר הוא דאמר בעינן תנאי כפול והכא במאי עסקינן בדלא כפליה לתנאיה פ" שלא אמר לה אלא משום אילונית אני מוציאך ולא אמר לה אילולי כן לא הייתי מוציאך דכמאן דלא אמר לה מדר זה גיטיך ע"מ שתתנו לי לה מידי דמי דאמילו בתאי מוני בע"מ שתתנו לי " ר׳ זוז עד ל׳ יום אע״פ שלא נתנה לו היא מגורשת מפני שלא כפל ואמר ואם לא תתני לי לא יהא גט ולא אמרי׳ מכלל לאו יה והיה ליה של בישא מומר היה אמים שה נופב שאת ביר אהוו היה אר הוצר א היה אם או האם היה או היה מומר ביר ביר את אתה שומע הן והכי נמי בגולוי דעתיה אע"פ שאמר לה משום אילונית אני מוציאך כיון שלא אמר לה ואילוי כן לא הייתי מוציאך כמאן דלא אמר לה מידי דמי: **מתני'** המוכר עצמו ובניו לעובדי כוכבים אין פודין אותו אבל פודין את הבנים לאחר

שיפריש על י"ח סאין סאה אחת. מוס' הכל"ש. ב. ומחזירין זה לזה ביובל. לשנ"ש. ג. עד יהושע בן נון. מוס' הכל"ש. ואם כדברי רש"י ז"ל. לשנ"ש. T. לקו"חת הוו מחזירין ביובל, מ"מ. לשנ"ש. ה. אלא ש"מ דלמ"ד אין ברירה ולקוחות הן לא חשבינן ליי במה שהגיע לחלקו על בשיו כיורש כלל לא בכולו ולא במחציתו. לשנ"ש. [הא] דתנן מי שלא ביכרה אשתו וילדה שני זכרים זכו' מה האב והבנים קיימין, ר"מ אומר אם נתנו עד שלא חלקו נתנו, ואם לאו פטורין, ר' יהודה אומר נתחייבו הנכסים, ומוקי פלוגתייהו כגון דליכא אלא ה' סלעים זכר' והכא. מוס' הכל"ש. T. קא מפלגי. מוס' הכל"ש. T. קא מפלגי. מוס' הכל"ש. T. מוס' הל"ש. מוסב דאין ברירה ואין כאן ירושה. מוס' הל"ש. מוסב" המש דירושין ומחצה דלקוחות אינו גובה מטעם דאין ברירה ואין כאן ירושה. מוס' הל"ש. ט. ולפירש״י אע״ג דאין ברירה מ״מ יש לכ״א חצי חלקו בודאי א״כ לר׳ יהודה יגבה חצי חמש. סוס׳ הכל״ש. י. ואיהו מתוקן י הפול של הבעשרות מקולקלין, ואותן המעשרות יש להן כמו״כ תקנה. מבי״מ. "א. מה האיה מכאן למוכר שדהו לפירות. מוס", המל"ע, אבל המעשרות מקולקלין, ואותן המעשרות יש להן כמו״כ תקנה. כפי״מ. "א. מה האיה מכאן למוכר שדהו לפירות. מוס" המל"ש. "ב. כדי שיעבוד וישמור שדותיהן. מוס׳ המל"ש. "ג. דא״כ אפי״ מתה נמי לא. מוס׳ המל"ש. "T. אע״ג דלאו כקנה״ג

דמי, מ"מ לא הוה כקונה פירות ואח"כ קנה השדה. מוס' הל6"ש. 11. דהכא כשבצרן תחלה עמ"נ לשגרן. מוס' הל6"ש. דאז יכול לשגרן ביד אחר כאילו לא נראו לקריאה מעולם. מוס' נ"צ פ6: ד"ה כלכן.

ו) [בכורים פ"א מ"ה], הגהות מהר"ב

רושרורו א] תום' ד"ה מתה אין לא מתה לא וכו' וי"ל וכו' כדאמרינן במסכת ביכורים. בירושלמי כל"ל ועי' רמב"ם פ"ב מהל' ביכורים הלכה יד ובכ"מ שם ושם הובא דמביא ולא מכר דקורא ודו"ק:

מוסף רש"י המוכר שדהו לפירות. שיאכל לוקח פירותיה כ' ג' שנים ואחר זמן תחזור לבעלים (ב"מ צו.). מביא וקורא. מביל בכורים וקורא ארמי אובד אבי וכל הפרשה, וקורא אני בו הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נממה לי. לקנין פירות כקנין הגוף (שם). מביא ואינו קורא. שחינו יכול לקרות האדמה אשר נתתה לי, ומיהו בהבאה חייב, דכתיב אשר תביא מארלך, שהרי שיעבד לו יניקת לפירותיו ב"ב קלו:). בצרן ושגרן ביד שליח. או שמת שלית בדרך, שהשליח עלמו בלרן ומת בחלי הדרך ומינה שליח אחר תחתיו עד לירושלים, או שהביאוהו הבעלים עלמן משם אילך, מביא ואינו קורא. חיקר, מביא האינו קררא. אין הבעלים קורין כתמכרט טעמת (רשב"ם ב"ב פא). ולקחת הבאת. לכמינ ולקחת מלאטית כל פרי האדמה אטר חביא, והא ולקחת קרא ימיכרא הוא, דמני תניכתב והבאת מארלך, ודרשינן ביה מי שלקח, דהיינו בולר, הוא מביא, דבעינן הבלירה וההדאר כולה באדם אחד, הלכך היכ דבנרן איהו והשליח הביאן לא הייא לקיחה והבאה באחד אלא בשנים, וכן היכא דמית בדרך לא הויא לקיחה וגמר הבאה באחד, אבל היכא דבנרן והביאן לירושלים קורין הבעלים, דשלוחו של אדם כמותו ויכול לקרות הנה הבאתי וגו', ומיהו שליח עלמו לא בר קרייה הוא כדתנן במס' בכורים שאין יכול לומר אשר נתתה לי ה' וה"ג בלרן ושלחן ע"י שליח דפטר להו מקרייה, והא ליכא למיפרך דמהבאה נמי יפטר, שהרי בקרקע קדשו כדמנן במס׳

מוסף תוספות

בכורים (mm).

א. משמע לפירושו דלמ״ד איז ברירה שותפיז ואחיז שחלקו יש לכאו״א חצי חלק . הראוי לו וחצי חלק לחברו, מדפי׳ דכל חטה חציה טבל הכי היאך מעשר מיניה וביה . דלמא מה שנתן לכהן זהו מחלק הגוי וקא אכיל טבל, או איפכא וקא אכיל כהן . טבל. ולפי פירושו גם יכול לעשר ממקום אחר כגון שיפריש על י״ח סאין סאה

מיתת אביהן הנהו בני מכסי דיופי זווי מעובדי כוכבים ולא הוה להו למיפרעינהו אתו וקא גרבי להו פי׳ היו שובים אותם לעבדים בעבור חובם אתו לקמיה דרב הונא אמר להו הא תנן המוכר את עצמו ואת בני למפרעינהו אתו וקא גרבי להו פי׳ היו שובים אותם לעבדים בעבור חובם אתו לקמיה דרב הונא אמר להו הא תנן המוכר את עצמו ואת בניו לעובדי כוכבים אין פודין אותם א"ל ר׳ אבא